

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra HAANDBOG I VERDENSHISTORIEN. Nyaarstiden

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 594.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-grundtvig07val-shoot-idm140245216679840.pdf> (tilgået 30. april 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

Dette, at betragte *Calvinismen* især i sit *Forhold* til *Frankrig*, er imidlertid noget Nyt, da det netop har hørt til den * 595 *Franske* Oplysning at betragte al *Fødsel* som *Tilfælde*, og *Skinnet* som det *Væsenlige*, hvoraf fulgde, at *Farel*, *Calvin* og *Beza* kunde ligesaasart været født i *Skotland* som i *Frankrig*, og at *Calvinismen* var langt bedre paa sin *Hylde*, hvor den blev *herskende* Stats-Religion, end hvor den, som en *djærv Protest* mod den *herskende* Ryggeløshed og Leg med alt Helligt, bestandig maatte kæmpe for sin *Tilværelse*. Vi maa derfor, naar vi verdenshistorisk vil lade *Calvinismen* vederfares Ret, komme vel ihu, hvad Rolle *Frankrig* baade før og siden har spillet i *Christenheden*, og lægge vel Mærke til, at det var der, *Middelalderens klosterlige* Reformationer især havde virket, og hvor i det *Sextende* Aarhundrede Alt syndes modent til den *Omvæltning*, der dog forsinkedes til Slutningen af det *Attende*, vistnok især ved *Calvinismens* Opkomst og velgjørende Virksomhed. Ogsaa denne var nemlig en *klosterlig* Reformation og et *Valdensisk* Giennembrud, kun i *Nyaarstidens* Stil, og da *Lutherdommen* var de fleste *Tydskere* for *aandelig* og *hjertelig* eller for poetisk og historisk, kunde den endnu langt mindre trives i *Frankrig*, hvor selve *Calvins* overfladelige, men klare Betragtning af *Salighedens* Sag, efter enhver alvorlig *Franskmands* Smag, maatte i to Aarhundreder stride og lide for sin *Frihed* og i det *Tredie* rømme Landet.